πὼς αὐτὴ τὴ φορὰ θὰ δώσῃς προσοχὴ στὰ λόγια μου. Νά, ἐσὺ πειὰ νεκρὴ τώρα. μέσα σ' ἕνα θεοσπότεινο καὶ στενὸ τάφο, ἐνῶ ἀκόμα εἶσαι πολὺ νέα. Πόσο θὰ ἔχῃς μετανοήσει καὶ πόσο μεγάλη θὰ εἶνε ἡ λύπη σου, ποὺ δὲν ἄκουσες ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τὶς συμβουλές μου! "Αν ἄκουγες τὰ λόγια μου τότε, ἂν ἀντιστεκόσουν σεοὺς κοσμικοὺς πειρασμοὺς καὶ ἔμπαινες σὲ μοναστήρι, ἀμέσως μετὰ τὸ θάνατό σου θὰ πετοῦσες στὸν Παράδεισο ὁλόϊσια. Θὰ ἤσουν τώρα μαζὺ μὲ τοὺς ἀγγέλους καὶ μὲ τὰ χερουβείμ. Καὶ δὲ θἄμενες στὸν τόπο κοῦτσο τῆς ἐρημιᾶς, τῆς σκοτεινιᾶς καὶ τοῦ θρήνου. Διάλεξες τὴ ζωὴ κοινῆς θνητῆς καὶ θέλησες, ὅπως ἡ ἄλλες, νἀποχτήσῃς κ' ἐσὺ ἄντρα καὶ παιδιά. Δὲν ἄκουσες τὰ λόγια μου ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ καὶ νὰ τώρα, ποὺ τιμωρήθηκες σκληρά, Βαπτιστίνη.

— Ἐτιμωρήθηκα; Καὶ γιατί; Ποτέ, ποτὲ δὲ θὰ μετανοήσω γιὰ ὅ,τι ἔκαμα. Οὔτε γιὰ τό ὅτι ἔζησα ὅπως ἔζησα. Μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς μου καὶ τῆς ζωῆς μου, ἀγάπησα ἐκεῖνον ποὺ τόσο κ' αὐτὸς μὲ εἶχε ἀγαπήσει. Εἶδα νὰ χαμογελοῦνε γύρω μου σὰν γιορλάντες λουλουδιῶν τὰ παιδιά μου μὲ τὰ παχουλούτσικα, ἀσπροῤῥόδινα μαγουλάκια τους καὶ πλημμύρισε ἡ καρδιά μου ἀπὸ εὐτυχία. Ὦ! ἤσουν κάποτε εὐτυχισμένη σύζυγος κ' εὐτυχισμένη μητέρα!... Τί ὤμορφα ποὺ ἦταν τὸ βράδυ ὅταν ἀκουμποῦσα στὴ μέση τοῦ τραπεζιοῦ τὸ δίσκο μὲ τὰ τάσια τοῦ τσαγιοῦ, ποὺ ἄχνιζε καὶ πλημμύριζε τὸ φτωχικό, μὰ εὐτυχισμένο σπιτάκι μας μὲ τὴ χλιαρὴ εὐωδιά του! Τὶ γλύκα καὶ τὶ εἰρήνη καὶ τὶ γαλήνη! Καὶ πόση εὐτυχία σὰν ἔβλεπα τὸν καλό μου τὸν ἀντρούλη νὰ χαμογελᾶῃ στοργικὰ στὰ παιδιά του, ποὺ σιγὰ-σιγὰ ἔρχονταν ὁ ὕπνος ἀπαλοδάχτυλος νὰ κλείσῃ γλυκὰ τὰ ματάκια τους τὰ γλαρά! Εἶνε βέβαια τρανὸς ὁ καϋμὸς μου κι' ἀνείπωτος, ποὺ πέθανα τόσο νέα κι' ἄφησα ἔρημο τὸν ἀντρούλη μου καὶ ὀρφανὰ τὰ παιδιά μου, ποὺ μοῦ ἔδιναν τόση χαρὰ καὶ τόση εὐτυχία. Εἶνε τρανὸς ὁ καϋμός μου κι' ἀνείπωτος. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια, μὰ τί νὰ γίνῃ; Τί νὰ γίνῃ, καλὲ μου ἄγγελε, ἀφοῦ ἔτσι τὸ ἠθέλησε ὁ Θεός;

— Βαπτιστίνη, Βαπτιστίνη! Σκυμμένος περίλυπα ἀπάνου ἀπὸ τὴν ταφόπετρα, ποὺ σὲ σκεπάζει, σὲ παρακαλῶ καὶ πάλι ν' ἀφήσῃς πειὰ αὐτὰ τὰ ὄνειρα, αὐτὲς τὶς ἀνθρώπινες χίμαιρες. Κατόρθωσα νὰ σὲ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς γιὰ τὴν τρομερὴ ἀφοσίωσή σου στὰ γήϊνα. Τώρα ἦρθε ἡ στιγμὴ νἀφήσῃς τὸ σκοτεινὸ σου τάφο καὶ νὰ πετάξῃς μαζὺ μου στὸν Παράδεισο.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ, καλὲ μου Ἄγγελε, δὲ ζητῶ καλύτερο ἀπ' αὐτό. Ἄρχισα πειὰ νὰ στενοχωριέμαι νὰ πνίγουμαι μέσα στὸ θεοσπότεινο καὶ στενὸ τάφο, ποὺ μ' ἔκλεισαν.

— Σήκω λοιπὸν καὶ ἔλα! Νά. ἁπλώνω τὰ φτερά μου γιὰ νὰ καθήσῃς. Ἔλα, πᾶμε νὰ ἰδῆς τὸ καταπληκτικὸ θέαμα τῶν ἀτελείωτων οὐρανῶν. Θ' ἀκούσῃς ἐκεῖ ἀπόμακρη, θεία τὴν παγκόσμια ἁρμονία. Κάτου ἀπὸ τὴν αἰώνια φωτοπηγή, τὴν ἀστείρευτη, θ' ἀνθίσῃς μὲ καινούργια ζωή, φτωχὸ ρόδο, ποὺ μαράθηκες σὲ τούτη τὴ γῆ. Ἡ δόξα σου θὰ εἶνε μεγάλη καὶ αἰώνια, γιατὶ θὰ γίνῃ μνηστήρας σου ἕνας ἀντάξιος στὴν τελειότητά σου. Θὰ ἱερουργήσῃ γιὰ σένα ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς μέσα σὲ ναὸ ἀπὸ διαμάντια καὶ ρουμπίνια. Τί ἄλλη μεγαλείτερη εὐτυχία μποροῦσες ἀπ' αὐτὴ νὰ ὀνειροστῆς, Βαπτιστίνη; Πὲς μου, ὑπάρχει πιὸ μεγάλη εὐτυχία ἀπ' αὐτὴ μέσα στὰ πλήθη τῶν ἀγγέλων κοὶ τῶν χρυσοφτέρουγων Χερουβείμ;

— Ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς ἡ χαρά μου δὲ θἄχῃ ὅρια, ἂν ἐκεῖ ψηλὰ στοὺς οὐρανοὺς μοῦ δώσετε τὸν ἀντρούλη μου ποὺ εἶχα στὴ γῆ, τὸ ἑανθὸ μου παλληκάρι, ποὺ μὲ πρωτοείδες νὰ μιλῶ μαζὺ του, κάτου ἀπὸ τὶς πλανόγυρτες ἰτιές.

— Βαπτιστίνη, τὶ λόγια εἶνε αὐτὰ ποὺ μοῦ λές; Ὦ! δὲ σκέφτεσαι καθόλου καλά. Τὶ νὰ τὸν πάτῃς τὸν ἄντρα που εἶχες στὴ γῆ; Ἐσύ, Βαπτιστίνη δ ν ἤσουν προωρισμένη νὰ πάρῃς θνητὸν ἄντρα. Ἡ οὐράνια θέληση ἦταν νὰ σοῦ δώσουμε οὐράνιον ἄντρα. Ὅσο γιὰ τὸ θνητό σύζυγό σου, πρέπει νὰ ξέρῃς ὅτι θὰ περάσῃ πολύς. πάρα πολὺς καιρὸς ἀκόμα, γιὰ νὰ πεθάνῃ..

Ἡ Βαπτιστίνη, ἀκούοντας τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Ἄγγελου Φύλακὰ της, ἔμεινε γιὰ λίγο συλλογισμένη. Οἱ οὐρανοὶ τῆς ἀνοίγονταν ἔμπρός της. Ἡ δόξα τῆς αἰώνιας φωτοπηγῆς θὰ τὴν ἔλουζε. Μὲ τὰ χρυσοφτέρουγα χερουβεὶμ—χερουβεὶμ καὶ αὐτὴ—θὰ πετοῦσε γύρω ἀπὸ τὸν ἀστραφτερὸ θρόνο τοῦ Θεοῦ, ἀναπάλλοντας χιονᾶτες φτεροῦγες, καὶ ἡ ἁρμονία τῆς φωνῆς της θἄσμιγε μὲ τὴν οὐράνια ἁρμονία καὶ θὰ ὑψώνονταν εὐλοβιὰ

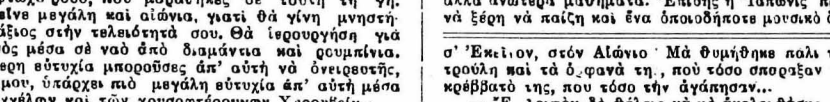

σ' Ἐκεῖνον, στὸν Αἰώνιο Μὰ θυμήθηκε πάλι τὸν καλὸ τῆς ἀντρούλη καὶ τὰ ὀρφανά τη., ποὺ τόσο σπαραξαν γυρω στὸ νεκροκρέββατό της, που τόσο τὴν ἀγάπησαν...

— Ἔ, λοιπὸν δὲ θέλεις νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς, Βαπτιστίνη; ρώτησε ὁ Ἄγγελος.

— Ὄχι, ἐφάνταξε, ὄχι. Ἀφοῦ ὁ ἀντρούλης μου δὲν εἶνε ἀκόμα στοὺς οὐρανούς, τὶ νὰ κάμω ἐγὼ χωρὶς αὐτὸν ἐκεῖ ἀπάνου; Φύγε! Ἄφησὲ με μονάχη στὴ σκοτεινιὰ καὶ στὴν ἐρημιά μου. Ἐδῶ κατάπλειστη θὰ περιμένω ὡς ποὺ νὰ περάσῃ κ' ἐκεῖνος στὴν ἄλλη ζωή. Τότε καὶ οἱ δυὸ μας μαζὺ θὰ πετάξουμε ἀγκαλιασμένοι στὸν οὐρανό. Ἀντὶ ἀπὸ κάθε ἄλλον οὐράνιο ἄντρα, προτιμῶ ἐκεῖνον. Μαζύ του θ' ἀνεβῶ στὸν Παράδεισο. μένοντας ὡς τότε ἐδῶ πιστή. Κι' ἂν ἡ δοξασμένη Πόλη τοῦ οὐρανοῦ κλείσῃ γιὰ μᾶς, ὁ αἰώνιος ὕπνος μέσα σὲ τοῦτο τὸ σκοτεινὸ τάφο μᾶς εἶνε προτιμότερος. Φτάνει ποὺ θἄμαστε μαζύ.

— Χαῖρε λοιπόν! εἶπε ὁ Φύλακας Ἄγγελος.

Κι' ἀμέσως πέταξε, σπαθίζοντας ὠργισμένα μὲ τὶς πλατειὲς του φτεροῦγες τὸν ἔντρομον ἀέρα, πρὸς τὸν οὐρανό, ποὺ ξαφνικὰ ἔγινε μαυροσκότεινος. Μὰ τὰ χρυσᾶ τ' ἀστεράκια, ποὺ τόσα εἶδαν, ἔγνεφαν - ἔγνεφαν καὶ ἔμοιαζαν σὰ νὰ λέγαν:

— Καλὰ ἔκαμες, Βαπτιστίνη, καλὰ ἔκαμες...

Κατούλ Μαντὲς

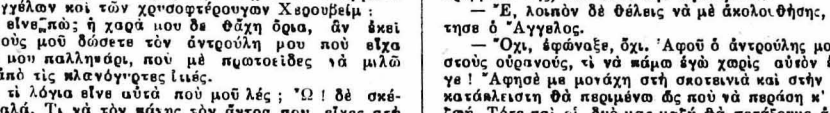

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΠΑΘΗ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΚΟΓΛΥΦΩΝ

Στὸ προηγούμενο φύλλο ἐδημοσιεύσαμε περίεργα καὶ τραγικὰ ἀνέκδοτα τοκογλύφων τῆς Ἑπτανήσου. Σήμερα δημοσιεύουμε μιὰ ἀκόμη σχετικὴ ἱστορία ποὺ συνέβη στὴν Παλαιὰ Ἑλλάδα:

Στὸ Ναύπλιον ἔζοῦσε πρὸ εἰκοσαετίας ἕνας περίφημος τοκογλύφος, ὁ ὁποῖος κατώρθωσε νὰ βάλῃ στὸ χέρι πολλὰ σπίτια καὶ ἀμπελοχώραφα τοῦ Ἀργολικοῦ κάμπου. Δι' μέθοδοι ποὺ χρησιμοποιοῦσε στὶς δοσοληψίες του ἄφησαν ἐποχὴ στὰ χρονικὰ τῆς ντόπιας τοκογλυφίας. Ἀποσιωποῦμε τὸνομά του γιατὶ τὰ παιδιά του κατέχουν σήμερα ὅριστες κοινωνικὲς θέσεις καὶ ἀλήθεια εἶνε ὅτι μὲ τὶς φιλάνθρωπες πράξεις τους κάνουν νὰ λησμονιέται ἡ κακὴ μνήμη τοῦ πατέρα τους. Γιὰ τὸν τοκογλύφο αὐτὸν διηγοῦνται ὅτι κάθε φορὰ ποὺ ἕνας ὀφειλέτης του ἐπήγαινε νὰ τοῦ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του, ὁ τοκογλύφος ἀρνιόταν ὅτι εἶχε πληρωθεῖ τοὺς τόκους ὑπολογίζοντας στὴν ἀγραμματοσύνη καὶ τὴν ἀτοξία τῶν χωρικῶν, οἱ ὁποῖοι συχνὰ χάνουν τὶς ἀποδείξεις τους. Καὶ ἔτσι ἀνάγκαζε πολλοὺς ὀφειλέτας νὰ πληρώνουν γιὰ δεύτερη φορά!... Μιὰ φορὰ ὅμως συνέβη τὸ ἀκόλουθο ἐπεισόδιο: Ἕνας γεωργὸς ἀπὸ τὸ χωριὸ Κοφίνι, προκειμένου νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του, ἔφερε μαζύ του καὶ τὶς ἀποδείξεις τῶν τόκων. Ὁ τοκογλύφος τὶς εἶδε καὶ δαγκώθηκε. Ἀμέσως ὅμως, μὲ πονηρία τοῦ εἶπε:

— Ἄφησέ τες ἐδῶ νὰ τὶς ἐπιθεωρήσω καὶ τ' ἀπόγευμα περνᾶς καὶ πᾶμε στὸ συμβολαιογραφεῖο νὰ ἐξοφλήσουμε.

Ὁ Κοφινιώτης χωρικός, εἶχε τὴν ἀφέλεια νὰ τοῦ ἐμπιστευθῆ τὶς ἀποδείξεις. Τὸ ἀπόγευμα ὅμως ποὺ ξαναπῆγε, ὁ τοκογλύφος ὑποπορινόμενος ὅτι τὸν βλέπει πρώτη φορά, τοῦ εἶπε θριαμβευτικά:

— Βρὲ καλῶ; τὸν κουμπάρο! Πότε μὲ τὸ καλὸ μᾶς ἤρθες ἀπὸ τὸ χωριό;

Ὁ «κουμπάρος» ἔμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό. Γρήγορα ὅμως συνῆλθε γιὰ νὰ διαμαρτυρηθῆ, νὰ φωνάξῃ, νὰ ζητήσῃ τὶς ἀποδείξεις του. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀουνείδητος δανειστὴς ἐφώναξε ὅτι πρώτη φορὰ τὸν ἔβλεπε ἐκείνη τὴν ἡμέρα καὶ ὅτι δὲν τοῦ εἶχε δώσει τίποτε, οὔτε καὶ τοῦ εἶχε πληρώσει τὸν τόκο! Ἀγανακτισμένος ὁ Κοφινιώτης ἔφυγε, ἐπῆγε στὸ χωριό του, ἀρματώθηκε μὲ μιὰ τεραστία κουμπούρα καὶ ἐαναγύρισε στὸ Ναύπλιο. Βρῆκε τὸν τοκογλύφο στὸ γραφεῖο του μονάχο. Ἔκλεισε τὴν πόρτα, τὴν ἐμαντάλωσε, ἔβγαλε τὴν κουμπούρα καὶ τοῦ εἶπε ἀποφασιστικά:

— Δόσμου τὶς ἀποδείξεις μου, ἢ σοῦ τὴν ἄναψα!...

Τρέμοντας ὁ φιλάργυρος ἄνοιξε τὸ συρτάρι, τοῦ ἔδωσε τὰ χαρτιὰ κι' ἔπειτα τὸν ἀκολούθησε στὸ συμβολαιογραφεῖο γιὰ τὴν ἐξόφλησι τοῦ χρέους.

ΤΙ ΞΕΡΕΙ ΜΙΑ ΙΑΠΩΝΙΣ

Οἱ Ἰάπωνες φροντίζουν νὰ δίνουν ἀρκετὴ μόρφωση στὶς γυναῖκες τους. Ἡ Ἰαπωνὶς διδάσκεται ἀπαραιτήτως καὶ τὰ ἑξῆς πράγματα, ἐκτὸς τῆς γραφῆς καὶ ἀναγνώσεως: Ἱερὰ μαθήματα, λογική, ρητορική, ἠθική, ποιητική, ζωγραφική καὶ ἄλλα ἀνώτερα μαθήματα. Ἐπίσης ἡ Ἰαπωνὶς πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ξέρῃ νὰ παίζῃ καὶ ἕνα ὁποιοδήποτε μουσικὸ ὄργανο.